

عربی یازدهم

الدرس الرابع

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴾

الأحزاب: ٧٠

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خدا پروا کنید و سخنی درست و استوار بگویید.

تهیه و تدوین

مهندس حسین خلیلی

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴾ الْأَحْزَابُ: ٧٠
ای کسانی که ایمان آوردید، از خدا پروا کنید و سخنی استوار بگویید.

لِلْكَلامِ آدابٌ يَجِبُ عَلَى الْمُتَكَلِّمِ أَنْ يَعْمَلَ بِهَا وَ يَدْعُو الْمُخاطَبِينَ بِكَلَامٍ جَمِيلٍ إِلَى الْعَمَلِ
سخن گفتن آدابی دارد که بر گوینده واجب است که به آن عمل کند و به سخنی زیبا مخاطبان را دعوت کند به
الصَّالِحِ، وَ أَنْ لَا يُجَادِلَهُمْ بِتَعَنُّتٍ ﴿أَدْعُ﴾ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ
کار نیک و با آنها به قصد مچگیری بحث نکند. بوسیلهی حکمت و پند نیکو به راه پروردگارت دعوت کن و

جَادِلُهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ﴿النَّحْلُ: ١٢٥﴾
به (شیوه‌ای که) بهتر است با آنها بحث کن.

وَ يَجِبُ أَنْ يَكُونَ عَامِلًا بِمَا يَقُولُ، حَتَّى يُغَيِّرَ سُلُوكَهُمْ، ﴿لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾ (الصَّف: ٢)
و واجب است به آنچه می‌گوید عمل کند، تا (زمانی که) رفتارشان را تغییر دهد، "چرا (چیزی) را می‌گویید که انجام
نمی‌دهید"

وَ يَجِبُ أَنْ يُسَلِّمَ قَبْلَ التَّكَلُّمِ «السَّلَامُ قَبْلَ الْكَلَامِ». الْإِمَامُ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، كَمَا يَجِبُ أَنْ يَكُونَ
و واجب است سلام کند قبل از سخن گفتن، "سلام قبل از کلام"، همانطور که می‌بایست

كَلَامُهُ لَيْنًا عَلَى قَدْرِ عُقُولِ الْمُسْتَمِعِينَ، لِكَيْ يُفْنِعَهُمْ وَ يَكْسِبَ مَوَدَّتَهُمْ، «كَلِمَ النَّاسِ عَلَى
سخنش نرم و آرام و در سطح درک شنونده باشد، برای آنکه قانع‌شان کند و دوستی آنها را به دست بیاورد، "با
مردم سخن بگو

قَدْرِ عُقُولِهِمْ». رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، وَ «عَوْدُ لِسَانِكَ لِنِ الْكَلَامِ». الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
به اندازه‌ی خردشان" و "زبان‌ت را به نرمی سخن عادت بده"

درس چهار عربی یازدهم

وَ عَلَيْهِ أَنْ لَا يَتَكَلَّمَ فِي مَا لَيْسَ لَهُ بِهِ عِلْمٌ، ﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ﴾ (الإسراء: ۳۶)
و بر او (متکلم، سخنگو) واجب است که در چیزی که به آن آگاهی ندارد سخن نگوید، "از چیزی که به آن آگاهی نداری پیروی نکن"

وَ عَلَيْهِ أَنْ لَا يَتَدَخَّلَ فِي مَوْضِعٍ يُعْرَضُ نَفْسَهُ لِلتُّهْمِ؛ «اتَّقُوا مَوَاضِعَ التُّهْمِ». رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
و بر اوست که در موضعی که خودش را در معرض اتهام قرار می‌دهد وارد نشود، "از موقعیت‌های اتهام دوری کنید"

الْمُتَكَلِّمُ يُعْرِفُ بِكَلَامِهِ. «تَكَلَّمُوا تُعْرَفُوا، فَإِنَّ الْمَرْءَ مَخْبُوءٌ تَحْتَ لِسَانِهِ». الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
سخن‌گو با سخن‌هایش شناخته می‌شود. " (اگر) سخن بگویید شناخته می‌شوید، به راستی انسان زیر زبانش پنهان است"

فِي بَعْضِ الْأَوْقَاتِ قُدْرَةُ الْكَلَامِ أَقْوَى مِنَ السَّلَاحِ.
در بعضی اوقات قدرت سخن بیش از قدرت سلاح است.

«رُبَّ كَلَامٍ كَالْحُسَامِ». الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
"چه بسا سخنی که مانند شمشیر باشد"

وَ رُبَّ كَلَامٍ يَجْلِبُ لَكَ الْمَشَاكِلَ. «فَكَّرْتُ ثُمَّ تَكَلَّمْتُ تَسَلَّمْتُ مِنَ الزَّلِيلِ». الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
چه بسا سخنی که برای مشکلات پیش بیاورد. "فکر کن سپس سخن بگو، تا از لغزش دور بمانی"

يَجِبُ عَلَى الْإِنْسَانِ الْاجْتِنَابُ عَنْ ذِكْرِ الْأَقْوَالِ الَّتِي فِيهَا احْتِمَالُ الْكِذْبِ. «لَا تُحَدِّثْ بِمَا
بر انسان واجب است که از گفتن سخن‌هایی که در آنها احتمال وجود دروغ هست، دوری کند، "سخنی نگو که

تَخَافُ تَكْذِيبَهُ». الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
از تکذیب آن (از دروغ پنداشته شدنش توسط دیگران) بترسی.

طُوبَى لِمَنْ لَا يَخَافُ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ. «مَنْ خَافَ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ مِنْ
خوشا به حال کسی که مردم از زبان او نمی‌ترسند. "کسی که مردم از زبانش می‌ترسند او از

أَهْلُ النَّارِ». رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
اهل آتش (جهنم) است"

تماس با مهندس خلیلی

+98-910-930-1019

درس چهار عربی یازدهم

وَمِنْ آدَابِ الْكَلَامِ قَلْتُهُ، «خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ». الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

و از آداب سخن، کوتاهی آن است، "بهترین سخن آن است که کوتاه باشد و دلالت کند" (شفاف و واضح باشد)

وَقَفَ رَجُلٌ جَمِيلٌ الْمَظْهَرِ أَمَامَ سُقْرَاطِ
يَفْتَخِرُ بِمَلَابِسِهِ وَ بِمَظْهَرِهِ، فَقَالَ لَهُ
سُقْرَاطُ: تَكَلَّمْ حَتَّى أَرَكَ.

مردی با ظاهر زیبا در مقابل سقراط ایستاد که به لباس‌هایش و ظاهرش افتخار می‌کرد، سقراط به او گفت:
"سخن بگو تا ببینمت (بشناسمت)"

x ✓

عَيْنِ الصَّحِيحِ وَ الْخَطَأِ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.

۱- الَّذِي يَتَكَلَّمُ فِي مَا لَا يَعْلَمُ، يَقَعُ فِي خَطَأٍ.

کسی که درباره آنچه نمیداند سخن میگوید، به خطا می‌افتد.

۲- مَنْ خَافَ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ قَوِيٌّ.

هر کس که مردم از زبان او بترسند، نیرومند است.

۳- عَلَيْنَا أَنْ لَا نَجْرَحَ الْأَخْرِينَ بِلِسَانِنَا.

بر ما واجب است که دیگران را با زبانمان نرنجانیم.

۴- الَّذِي لَا يَتَكَلَّمُ لَا يُعْرِفُ شَأْنَهُ.

کسی که سخن نمی‌گوید، ارزشش شناخته نمی‌شود.

۵- لَا نُحَدِّثُ بِمَا نَخَافُ تَكْذِيبَهُ.

در مورد چیزی که از تکذیبش می‌ترسیم، سخن نمی‌گوییم.

تماس با مهندس خلیلی

+98-910-930-1019

درس چهار عربی یازدهم

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمْ هَذِهِ الْعِبَارَةَ حَسَبَ قَوَاعِدِ الدَّرْسِ؛ ثُمَّ عَيِّنْ نَوْعَ الْأَفْعَالِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ^۱ وَمِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ^۲ وَمِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ^۳ وَمِنْ صَلَاةٍ لَا تَرْفَعُ^۴ وَمِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ^۵. (مِنْ تَعْقِيَابِ صَلَاةِ الْعَصْرِ)

خدایا به تو پناه می‌برم از نفسی که سیر نمی‌شود و از قلبی که فروتنی نمی‌کند و از علمی که سود نمی‌رساند و از نمازی که بالا برده نشود و از دعایی که شنیده نشود.

التمارين

التَّمْرَيْنِ الْأَوَّلُ: اِمْلَأِ الْفُرَاغَ فِي آيَاتِ نَصِّ الدَّرْسِ وَ أَحَادِيثِهِ بِكَلِمَاتٍ صَاحِبَةٍ.

عِلْمٌ ، النَّارِ ، عُقُولِهِمْ ، الْحَسَنَةِ ، أَحْسَنُ ، لِسَانِهِ ، تَفْعَلُونَ

۱- ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ..... وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي

هِيَ..... أَحْسَنُ﴾ النحل: ۱۲۵

۲- ﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ..... عِلْمٌ﴾ الإسراء: ۳۶

۳- ﴿لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا..... تَفْعَلُونَ﴾ الصَّف: ۲

۴- كَلِمِ النَّاسِ عَلَى قَدْرِ..... عُقُولِهِمْ . رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۵- تَكَلَّمُوا تُعَرَفُوا فَإِنَّ الْمَرْءَ مَخْبُوءٌ تَحْتَ..... لِسَانِهِ . الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

۶- مَنْ خَافَ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ..... النَّارِ . رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

تماس با مهندس خلیلی

+98-910-930-1019

درس چهار عربی یازدهم

الْتَمَرِينُ الثَّانِي: تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

۱- إِنَّ مِنْ شَرِّ عِبَادِ اللَّهِ مَنْ تُكْرَهُ مُجَالَسَتُهُ لِفُحْشِيهِ . رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

(الْفِعْلُ الْمَجْهُولُ وَ الْجَارُ وَالْمَجْرُورُ)

به راستی از بدترین بندگان خدا کسی است که هم نشینی با او به دلیل زشتی کردار و گفتارش ناپسند شمرده شود.

۲- أَتَقَى النَّاسَ مَنْ قَالَ الْحَقَّ فِي مَا لَهُ وَ عَلَيْهِ . رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

(اسْمُ التَّفْضِيلِ وَ الْمُضَافُ إِلَيْهِ)

پرهیزگارترین مردم کسی است که سخن حق را می گوید در آنچه به سود یا زیان او است.

۳- أَلْعِلْمُ نُوْرٌ وَ ضِيَاءٌ يَقْذِفُهُ اللَّهُ فِي قُلُوبِ أَوْلِيَائِهِ . رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

(الْمُبْتَدَأُ وَ الْفَاعِلُ)

دانش نور و روشنایی است که خداوند در قلب‌های در دل دوستانش می اندازد.

۴- قُلِ الْحَقُّ وَ إِنْ كَانَ مُرًّا . رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

(فِعْلُ الْأَمْرِ وَ الْمَفْعُولُ)

سخن تلخ را بگو اگر چه تلخ باشد.

۵- لَا تَقُلْ مَا لَا تَعْلَمُ، بَلْ لَا تَقُلْ كُلَّ مَا تَعْلَمُ . أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

(الْمُضَارِعُ الْمَنْفِي وَ فِعْلُ النَّهْيِ)

آنچه را نمیدانی نگو، حتی تمام آنچه را میدانی (نیز) نگو.

تماس با مهندس خلیلی

+98-910-930-1019

درس چهار عربی یازدهم

الْتَّمَرِينُ الثَّلَاثُ: تَرْجِمَ كَلِمَاتِ الْجَدْوَلِ، ثُمَّ اَكْتُبْ رَمَزَهُ.

يُجَادِلُ / مِثَّتَانِ / تَعْلِيمِ / حَفَلَاتِ / أَفْلَامِ / امْرَأَةٍ / مَعْمَرَةٍ / مُزَارِعِ / تَلْمِيذِ / رَائِحَةِ

حَاسِبِ / أَبْنَاءِ / أَلْفَانِ / أَزْهَارِ / أَسَاوِرِ / إِعْصَارِ / تَنْجِيلِ / سَاحَاتِ / كِبَائِرِ

رمز ↓

ت	ب	ج	ی	ل	(۱)	گرامی داشتن
م	ع	م	ر	ة	(۲)	کهنسال
ی	ج	ا	د	ل	(۳)	ستیز می کند
ت	ع	ل	ی	م	(۴)	یاد دادن
م	ز	ا	ر	ع	(۵)	کشاورز
ح	ف	ل	ا	ت	(۶)	جشن ها
ت	ل	م	ی	ذ	(۷)	دانش آموز
اِ	م	ر	أ	ة	(۸)	زن
ر	ا	ئ	ح	ة	(۹)	بو
أ	ل	ف	ا	ن	(۱۰)	دو هزار
إِ	ع	ص	ا	ر	(۱۱)	گردباد
ك	ب	ا	ئ	ر	(۱۲)	گناهان بزرگ
س	ا	ح	ا	ت	(۱۳)	میدان ها
م	ئ	ت	ا	ن	(۱۴)	دویست
أ	ف	ل	ا	م	(۱۵)	فیلم ها
ح	ا	س	و	ب	(۱۶)	رایانه
أ	س	ا	و	ر	(۱۷)	دستبندها
أ	ب	ن	ا	ء	(۱۸)	فرزندان
أ	ز	ه	ا	ر	(۱۹)	شکوفه ها

درس چہار عربی یازدہم

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

« جَمالِ الْمَرْءِ فَصاحَةُ لِسَانِهِ »

الْتَّمِرِينَ الرَّابِعُ: عَيِّنْ فِي كُلِّ مَجْمُوعَةٍ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ.

1- الْقَشْرُ أَلْبَبُ أَلْغَازُ أَلْنَوِيُّ
پوست مغز گاز هسته

2- أَلْيَدُ أَلرَّأْسُ أَلْقَدَمُ أَلسِّيَاجُ
دست سر پا پرچین

3- أَلْإِثْمُ أَلذَّنْبُ أَلْحِصَّةُ أَلْخَطِيبَةُ
گناه گناه زنگ گناه

4- أَلتَّغَلَبُ أَلكَلْبُ أَللَّيْنُ أَلذُّبُ
روباه سگ نرم گرج

5- أَلزُّيُوتُ أَلْمُزَارِعُ أَلْعَامِلُ أَلْمُوظَّفُ
روغن‌ها کشاورز کارگر کارمند

6- أَلسَّرُوالُ أَلقَمِيصُ أَلفُسْتانُ أَلسَّمَكُ
شلوار پیرهن پیرهن زنانه ماهی

تماس با مهندس خلیلی

+98-910-930-1019

درس چهار عربی یازدهم

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ: تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

١- سَافَرْتُ إِلَى قَرْيَةٍ شَاهَدْتُ صَوْرَتَهَا أَيَّامَ صِغَرِي. (الْمَجْرُورَ بِحَرْفِ جَرٍّ وَالْمَفْعُولَ)

..... به روستایی سفر کردم که عکسش را در روزهای کودکی دیدم.

٢- عَصَفَتْ رِيَّاحٌ شَدِيدَةٌ خَرَّبَتْ بَيْتًا جَنْبَ شَاطِئِ الْبَحْرِ. (الْمَفْعُولَ وَ الْمُضَافَ إِلَيْهِ)

..... بادهای شدیدی وزید که یک خانه را کنار ساحل دریا ویران کرد.

٣- وَجَدْتُ بَرْنَامَجًا يُسَاعِدُنِي عَلَى تَعَلُّمِ الْعَرَبِيَّةِ. (الْمَفْعُولَ وَ الْمُضَافَ إِلَيْهِ)

..... برنامه‌ای یافتم که در آموختن (زبان) عربی کمکم میکند.

٤- الْكِتَابُ صَدِيقٌ يُنْقِذُكَ مِنْ مُصِيبَةِ الْجَهْلِ. (الْمُبْتَدَأَ وَالْخَبَرَ)

..... کتاب دوستی است که تو را از گرفتاری نادانی می‌رهاند.

٥- يُعْجِبُنِي عِيدٌ يَفْرَحُ فِيهِ الْفُقَرَاءُ. (الْجَمْعَ الْمَكْسَّرَ وَ نُونَ الْوَقَايَةِ)

..... عیدی مرا خوش می‌آید که در آن نیازمندان شادی میکنند.

تماس با مهندس خلیلی

+98-910-930-1019

درس چهار عربی یازدهم

الْتَّمَرِينُ السَّادِسُ: عَيْنِ الْبَيْتِ الْفَارِسِيِّ الَّذِي يَرْتَبِطُ بِالْآيَةِ أَوْ الْحَدِيثِ فِي الْمَعْنَى.

د ۱- ﴿وَلَا تَنَابَرُوا بِالْأَلْقَابِ﴾ الْحُجْرَات: ۱۱

ج ۲- عَوِّذُ لِسَانِكَ لِيْنَ الْكَلَامِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

ب ۳- فَكَّرْتُمْ تَكَلَّمْتُمْ تَسَلَّمْتُمْ مِنَ الزَّلِيلِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

ه ۴- أَكْبَرُ الْعَيْبِ أَنْ تَعَيْبَ مَا فِيكَ مِثْلَهُ. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

۵- تَكَلَّمُوا تُعْرَفُوا؛ فَإِنَّ الْمَرْءَ مَخْبُوءٌ تَحْتَ لِسَانِهِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ **الف**

الف) تا مرد سخن نگوید باشد عیب و هتک نهفته باشد (مولوی)

ب) سخن کان از سر اندیشه ناید نوشتن را و گفتن را نشاید (نظامی گنجای)

ج) به شیرین زبانی و لطف و خوشی توانی که پستی به مویی کشتی (سعدی شیرازی)

د) خلایق را به القابی که زشت است نخواند هر که او نیکو سرشت است (همدی الهی قمشه ای)

ه) آن کس که به عیب خلق پرداخته است زان است که عیب خویش نشناخته است (امثال و حکم دهخدا)

تماس با مهندس خلیلی

+98-910-930-1019